

P-talið og evnisráðir:

Mugu vera á varðhaldi

— Ansa vit ekki eftir, er vandi fyri at maskinurnar og teknokratarnir taka ræðið. Tí er neyðugt at skrásetingareftirlitið, politikarar, tíðindafólk og allir borgarar eru á varðhaldi, skrivur Marita Petersen, lögtingskvinna, m.a. í greinini

Hósdagin viðtók tingið at broyta lögtingslógina um evnisráðir hjá almennum myndugleikum. Hendan broytingin ber í sær, at Líkningsráðið nú hefur fingið viðkað loyvi at nýta P-talið.

Av tí at eg var einasti tinglimur, ið atkvæddi imóti at gera hesa broyting, haldi eg tað vera rætt at gera nakrar viðmerkingar.

Lógin um evnisráðir

Tá vit finga skrásetingarlógina í 1984, varð vist á vandan við samankoyring av skrásettum upplýsingum, og ført varð fram, at P-talið ger móguleikarnar fyri samankoyring nógv lættari og einfaldari.

Tí var breið politisk semja um, at nýtslan av P-talinum skuldi avmarkast mest móguligt, og umframt fólkayvirritið, skuldi bert Líkningsráðið hava upplýsing um P-talið.

Lógarheimildin at samankoya upplýsingar og nýta P-talið var bert galdandi í sambandi við skattaviðurskipti.

Eisini varð lógsett, at eitt skrásetingareftirlit skuldi ansa eftir, at ikki varð farið út um lógarheimildir.

Uppskot til lógarbroyting

Í viðmerkingunum til uppskotið um at broyta skrásetingarlógina, nú, sigur landsstyrið, at eftirlitið hefur gjørt vart við, at Líkningsráðið hefur brukt P-talið til at avgreiða barnastyrkin og friðarlenina, og hetta er ikki loyvt sambært galdandi lóg. Tí er neyðugt at broyta lógina.

Eg haldi, at just hendan orsök in til lógarbroytingina visir, hvussu rættur tann ivin, sum í 1984 varð furdur fram, er, tí her hefur almennur stovnur nýtt P-talið til annað enn skattaviðurskipti — tað vil siga uttan lógarheimild.

Seta nevnd

Málið var beint í rættarnevndina, og bytti hon seg í ein meiriluta, sum tók undir við landsstýrisuppskotinum, og ein minniluta — Sune Jacobsen og eg sjálv, sum mælti frá at víðka loyvið at nýta P-talið, aðrenn skrásetingarspurningurin er kannaður út í æsir.

Minnilutin setti tí uppskot fram um, at lögtingið setti nevnd við einum umboði úr hvørjum flokki at víðgera skrásetingarskipanina og spurningin um, hvat P-talið skal nýtast til í framtíðini.

Hetta vil ikki siga, at eg eri imóti P-talinum sum so, men skal P-talsnýtslan víðkast, er ikki rætt at koma rennandi til lögtingið hvørja ferð eftirlitið ger vart við at farið er út um mark.

Nei, neyðugt er at taka allan skrásetingarspurningin til víðgerðar, at fáa lýst fyrminur og vansar og um hvussu neyðugt P-talið er, og á hesum grundarlagi kann so lögtingið taka støðu til málið og gera greiðar reglur fyri skráseting, samankoyring av skránni og P-talsnýtslu.

Tað eigur at vera Føroya Løgting, ið ger lógir og reglur fyri, hvussu vit skipa okkum og ikki data-tolini ella teknokratarnir.

Líkningsráðið

Ein annar spurningur í hesum máli er Líkningsráðið, sum hefur loyvi at nýta P-talið og at samankoya skráir.

Hetta hefur ført við sær, at allar tær umsitingar, har tað tekniskt kann vera hent at nýta P-talið, verða lagdar undir Líkningsráðið.

Stovnurin, sum hefur til uppgávu at taka sær av skattaviðurskiptum, fær av hesum so nógv annað at gera, at tað fer at órógva hovuðsuppgávuna hjá stovninum.

Eisini eiga vit at ansa eftir, at ikki ein stovnur kemur at fáa óvógvald, tað er vandamálið fyri demokratið og ger

móguleikarnar verri hjá vanligja borgaranum at verja seg móti myndugleikum.

Frælsi

Undir víðgerðini í tinginum varð ført fram, at tað var undarligt, at eg sum umboð fyri javnaðarflokk-in var so nógv imóti at víðka P-talsnýtsluna, tí tað var borgarlig hugsan. Hetta haldi eg er skeivt. Fyri mær er sosialisma m.a. frælsi hjá tí einstaka, sjálvsagt undir ábyrgd yvir fyri teimum, vit liva saman við. Sosialisma er stríð mótí kúgan, útnyttan og kontrolli frá teimum sterkaru, eisini tá tann sterkari er almennur myndugleiki.

Minnilutin setti, sum fyrr nevnt, uppskot um nevnd við umboðum úr øllum flokkum, tí vit meta hetta mál so stórt og álvarsligt, at allar hugsanir eiga at koma fram.

Men lögmaður var undir víðgerðini skjótur at svara, at hetta skuldi andstøðan ikki blanda seg í, tí tað skuldi landsstýrið gera.

Eftir minari hugsan er skrásetingarmálið ikki ein

umsitingarspurningur, men eitt av stóru málu-num í okkara tíð, og tað er tí ódemokratiskt at forða andstøðuni at vera við her. Heldur ikki er vantandi, at hendan samgongan fær gjørt nakað við málið, tí har fer øll tíð og allar kreftrir til at klandrast.

Vera á varðhaldi

Nú hefur tingið so givið loyvi at nýta P-talið til annað enn skattaviðurskipti, og nú er bara at biða eftir næstu ferð vist verður á lógarbrot og neyðugt er við lógarbroyting. Tí har ein skriðan er lopin er onnur væntandi.

Málið um evnisráðir halda kanska nógv hefur litið at tyða, men tó er hetta í seinasta enda spurningurin um tað eru menniskju ella maskinur, ið hava valdið.

Ansa vit ekki eftir, er vandi fyri at maskinurnar og teknokratarnir taka ræðið. Tí er neyðugt, at skrásetingareftirlitið, politikarar, tíðindafólk og allir borgarar eru á varðhaldi.

Marita Petersen

Heimavirki — framtíðin

er heitið á norrona heimavirkistinginum, sum verður í Svøríki í døgnum 4.—6. juli.

Í døgnum 4.—6. juli verður XX Norrona Heimavirkistingið hildið í Sunne í Svøríki. Sunne liggur í Fryksdalinum í Värmland. Í Svøríki verður hesin landspartur kallaður søglandið vegna tess, at fleiri kendir svenskir rithøvundar eru foddir har, og fleiri hava buð har alt lívið. Selma Lagerlöf var ein teirra. Heim hennara Märbacka liggur stutt frá Sunne.

Heimavirkistingið verður hildið á Hotell Selma Lagerlöf og á garðinum Sundsberg, sum liggur tætt við hotelið.

Fólk, ið ætla sær til tingið, kunnu koma til Sunne mánadagin 3. juli. Tá verður samkoma um kveldið, har heimavirkisfelagini í Värmland eru vertir. Tey fara at visa, hvussu ymiskir heimavirkislutir verða tilevnaðir og aftaná verður boðið til nattúrdá.

Tingið verður sett týsdagin 4. juli. Landshövdingin í Värmland Frederik Christensen og Karin Söder halda røðu. Karin Söder hefur synt stóran áhuga fyri heimavirkis-arbeiði. Hon er fyrr, svenskur ráðharri og situr nú sum svenskt umboð í Norðurlandaráðnum. Aftaná hesar báðar talurnar greiðir hvørt landið sær frá tí, tey syna fram, og Svøríki, sum fer at hava eina serstaka framsýning við heitinum «Tid för trä», greiðir frá hesari framsýning. Framsýningin verður aftaná tingið ein norðurlandsk ferðaframsýning, sum fer at verða send til hini Norðurlöndini og fer at verða vist fram tvey tey komandi árini. Framsýningin kemur til Føroya í februar 1990. Um kveldið verður

ur utferð til Rottneroslundina, har nattúrdá verður boðin.

Mikudagin verða 2 fyrilestrar í 2 fyrilestrahøllum fyrrapartin, soleiðis at fólk fær høvi at lurta eftir tí fyrilestri, sum tey hava mesta áhuga fyri. Seinnapartin verður ferð gjerd til Brunsög frilandsförgripagoymslu. Boðið verður til døgurða á Brunsög og um kveldið verður farið í kirkjuna í Brunsög at lurta eftir tónleiki.

Hósdagin verða aftur 2 fyrilestrar í 2 fyrilestrahøllum. Aftaná hittast fólk í áhuga-bólum at tala saman um tað, sum er borið fram á tinginum og sjðani verður fundur settur, har tingið endar. Um kveldið verður fráfaringarveitsla í Sundsbergslojun.

Fríggjadagin 7. juli er móguleiki at velja imillum 3 ymiskar útferðir, sum vara frá tíðliga á morgni til kl. 6 á kveldi.

Føroyar hava fingið tillutad 10 plass til sjálvt tingið. Men øll, sum hava áhuga fyri heimavirkis-arbeiði, eru vælkomin til framsýningarnar.

Tey, ið luttaka í tinginum, skulu gjalda 750 sv. kr. Hetta er fyrirtingsgjald, mappur, skrá, útferðir v.m.

Fólk, ið ynskja at luttaka á XX Norrona Heimavirkistinginum í Sunne, verða biðin um at tekna seg hjá Føroyskt Heimavirki, Tórshavn, innan 14. apríl 1989, har tekningarlísti liggur og har meiri fæst at vita um tingið. Tekningin er bindandi, og tingsgjaldið fyri luttøku skal vera goldið, aðrenn farið verður úr Føroyum.

Føroyskt Heimavirki